

تکنه

خدمات بهزیستی به جامعه ناشنوایان

در حال حاضر ۳۸۹ هزار و ۸۷۶ فرد مبتلا به انواع معلولیت شنوایی تحت پوشش بهزیستی هستند که از این تعداد ۴۸ هزار و ۸۶۱ نفر با معلولیت خیلی شدید و ۱۴۵ هزار و ۴۱۴ نفر با معلولیت شدید در این جامعه حضور دارند. همچنین ۱۲۰ هزار و ۵۶۴ نفر با معلولیت متوسط و ۷۱ هزار و ۸۴۶ نفر نیز از معلولیت خفیف ناشنوایی رنج می‌برند. ۳ هزار و ۱۹۱ نفر نیز افرادی هستند که میزان و شدت ناشنوایی آنان نامشخص گزارش شده است. همچنین کودکان معلول هر دو سال یکبار و موارد بزرگسال و معلولیت‌های غیرپیشرفته هر ۵ تا ۱۰ سال مورد بررسی وضعیت معلولیت در کمیسیون تخصصی مربوطه قرار می‌گیرند.

۱۱۸ مرکز روزه توانبخشی با ظرفیت اسمی ۶۱۰۰ نفر به تعداد ۱۰۵۲ نفر خدمت می‌دهند که ۵ هزار نفر از این افراد یارانه‌بگیر هستند. تمامی کودکان بهره‌مند از خدمات مراکز فوق به‌صورت صددرصد از پوشش یارانه برخوردار بوده و میزان کمک‌هزینه (یارانه) پرداختی از سوی سازمان به‌ازای هر کودک به مراکز مذکور بین ۲۲۷ تا ۲۵۶ میلیون ریال در ماه است.

ارائه خدمات آموزشی و توانبخشی به کودکان مبتلا به اختلالات شنوایی در قالب مراکز توانبخشی حرفه‌ای بالای ۱۵ سال و ارائه خدمات آموزشی و توانبخشی به توانخواهان کم‌شنوا و ناشنوا در قالب کارگاه‌های تولیدی حمایتی انجام می‌شود. دفتر امور توانبخشی آموزشی، حرفه‌ای و توانبخشی برای توانخواهان کم‌شنوا و ناشنوا پس از طی دوره‌های آموزش حرفه‌ای در مراکز حرفه‌آموزی، شرایط حضور در کارگاه‌های تولیدی حمایتی را فراهم کرده تا توانخواهان بتوانند با استقلال نسبی در انجام قسمتی از یک حرفه، توانایی کسب شده و باقیه خود را در راستای تولید یارانه خدمت به کار گرفته و با حضور در کارگاه‌های تولیدی حمایتی در این زمینه موفق شوند. همچنین طی سال ۱۴۰۱ تعداد ۳۳۵ نفر از افراد دارای معلولیت شنوایی از خدمات کارگاه‌های تولیدی حمایتی بهره‌مند شده‌اند. مراکز پشتیبانی شغلی نیز با هدف تسهیل شرایط دستیابی به شغل پایدار را توانخواهان کم‌شنوا و ناشنوا وجود دارد که به عنوان مؤسسه مجری در برقراری ارتباط با کارفرما و نظارت بر روند به‌کارگیری توانخواهان اقدام می‌کند.

یکی از برنامه‌های دفتر مراکز توانبخشی روزه و توانبخشی بهزیستی کشور، استفاده از حداقل توان افراد کم‌شنوا و ناشنوا جهت ایجاد شغل شایسته و ایجاد انگیزه و ارتقای کیفیت زندگی این افراد است. این مراکز با استخدام افرادی تحت عنوان مربی شغلی (J.C) مشارکت به ایجاد اشتغال برای توانخواهان می‌کنند. طی سال ۱۴۰۱ تعداد ۳۳۲ فرد دارای معلولیت شنوایی از این مراکز خدمات گرفته‌اند.

همچنین در سال ۱۴۰۱ بیش از ۳۲۱ هزار قلم وسایل کمک‌شنوایی تهیه شده که شامل ۲۴ هزار و ۸۷۰ سمعک و بیش از ۲۹۵ هزار دستگاه باتری سمعک است. در حال حاضر ۵۸۱ نفر در نوبت دریافت خدمات هستند که انتظار می‌رود این آمار تا پایان سال جاری به‌صفر برسد.

تعداد ۲۵۰۰ نفر در سال ۱۴۰۱ توانستند از مساعدت مالی سازمان و توانبخشی پس از عمل کاشت بهره‌مند شوند. همچنین در راستای هم‌افزایی در ارائه خدمات به افراد نیازمند به کاشت، سرانه هر کودک ۶ میلیون تومان مشمول حمایت می‌شود. ارائه خدمات خانواده‌محور از طریق مراکز مراقبت در منزل و مراکز ارائه خدمات توانبخشی در منزل، به تعداد ۹۴۷ نفر از افراد دارای معلولیت (چندمعلولیتی که دارای اختلال شنوایی نیز هستند) از طریق دفتر برنامه‌ریزی و نظارت مراکز توانبخشی مراقبتی صورت می‌گیرد. همچنین تسهیل گری اشتغال ۷۰۴۰ نفر از ناشنوایان در سال ۱۴۰۱ و ۱۴۶۵ نفر از گروه هدف مذکور در پنج‌ماهه اول سال ۱۴۰۲ از راه‌های مختلف از جمله پرداخت تسهیلات اشتغال‌زایی، پرداخت مشوق‌های حمایتی، مشاغل خانگی، تعاونی‌ها، گروه‌های همیار و... محقق شده است.

انعکاس آتیه‌نو از مسائل و چالش‌های پیش‌روی جامعه ناشنوایان

مطالبات جامعه ناشنوایان، گوش شنوایی خواهد

سوی کشور‌های جهان برگزار می‌شود. در ایران نیز از سال ۱۳۸۰ شورای فرهنگ عمومی این روز را گرامی داشته و بر نامه‌هایی به همین مناسبت از سوی سازمان بهزیستی و دیگر نهادهای دولتی و مردمی مرتبط با حوزه معلولیت در سراسر کشور برگزار می‌شود. ما نیز به مناسبت این روز ضمن گفت‌وگو با جمعی از ناشنوایان عضو انجمن خانواده ناشنوایان ایران، چالش‌ها و دغدغه‌های آن‌ها را شنیدیم و به رشته تحریر درآوردیم.

می‌گوید: «وقتی یک ناشنوا برای سازمان یا دستگاه اداری رزومه می‌فرستد حتی برای پست شغلی که نیاز به شنوایی ندارد بی‌دلیل جواب منفی دریافت می‌کند.» او همچنین بر فرهنگ‌سازی جدی‌تر درباره فرد ناشنوا و نیازهای او در سطح جامعه تأکید می‌کند و می‌گوید: «حداقل در هفته جهانی ناشنوایان، معرفی و ویژگی‌های فرد ناشنوایان، زبان اشاره و نحوه ارتباط‌گیری با آن‌ها در اولویت اطلاع‌رسانی رسانه‌ها و به‌ویژه صداوسیما قرار گیرد.»

اناری تهیه سمعک را یکی از مشکلات جدی ناشنوایان می‌داند و اضافه می‌کند: «هفت سال است که از یک سمعک استفاده می‌کنم و به دلیل گرانی، حتی با وجود معیوب شدن آن، نمی‌توانم سمعک جدید تهیه کنم.» این عضو انجمن خانواده ناشنوایان ایران با بیان اینکه امروزه بافت آموزش به کودکان ناشنوا در کشور مواجه هستیم، می‌گوید: «با وجود پیشرفت فناوری‌های مدرن آموزشی می‌توان کودک ناشنوا را بهتر تربیت کرد و پرورش داد تا در آینده با مشکلات کمتری مواجه و به فرد مفیدتری برای جامعه تبدیل شود، اما متأسفانه در کشور ما کیفیت آموزش این عزیزان نسبت به دوران تحصیل ما افت شدیدی داشته است.»

گرانی سمعک و تجهیزات شنوایی

خانم سالاریه، ۳۱ ساله عضو انجمن در گفت‌وگو با «آتیه‌نو» در بیان چالش‌های پیش‌روی فرد ناشنوا می‌گوید: «گرانی سمعک و تجهیزات آن یکی از مسائل مهم جامعه ناشنوایان است. در حال حاضر تهیه سمعک و تجهیزات آن به بزرگ‌ترین مشکل من و همسرم تبدیل شده است.» او اشتغال را یکی دیگر از مطالبات اصلی ناشنوایان مطرح می‌کند و می‌گوید: «شخصاً در حین صاحب‌کاری اغلب ارتباط خوبی با مصاحبه‌کننده برقرار می‌کنم و در نهایت آن‌ها قول می‌دهند تماس بگیرند، اما به محض اینکه متوجه ناشنوایی‌ام می‌شوند رفتارشان کاملاً تغییر می‌کند.» سالاریه پرداخت مستمری به ناشنوایان را یکی از اقدامات خوب بهزیستی می‌داند و می‌گوید: «پیشنهاد ما این است که به ناشنوایان وام پرداخت شود و اقساط وام نیز از محل مستمری فرد ناشنوا کسر شود که حداقل از این طریق ناشنوا بتواند سمعک و یا دیگر تجهیزات مورد نیاز خود را تهیه کند.»

آیا ناشنوایان اجازه رانندگی دارند؟

سررنگ جوانبخت افزود: «کد گواهینامه افراد ناشنوا در بخش نوع گواهینامه با عدد ۱۲ که مشخصاً برای این افراد است حک شده و نشان‌دهنده رانندگی برای افراد ناشنواست.» او همچنین گفت: «فردی که ناشنوا و کم‌شنواست و قصد رانندگی دارد ملزم است که در قسمت شیشه عقب حتماً علامت ناشنوا را نصب کرده تا رانندگان دیگر که در اطراف او در حال رانندگی هستند از ناشنوا بودن این فرد مطلع شوند.» سررنگ جوانبخت توضیح داد: «این علامت که به‌رنگ آبی و جزء علائم راهنمایی و رانندگی است و در قسمت عقب خودرو روی شیشه نصب می‌شود، به رانندگان دیگری می‌گوید که برای علامت دادن به راننده ناشنوا باید از زبان دیگری مانند نور و چراغ‌ها استفاده کرده و از بوق زدن استفاده نکنند.»

نگرفتن ارتباط کیفی مناسب، در نهایت آن مجموعه ناگزیر شده مجدداً به واسطه دیگر همکاران با صرف وقت اضافی و انرژی انتقال اطلاعات را انجام دهد. صادقان با بیان اینکه تعامل و برقراری ارتباط افراد جامعه با ناشنوایان به سختی صورت می‌گیرد، می‌گوید: «گاه پیش می‌آید که افراد تصور می‌کنند با صدای بلند و فریاد می‌توانند با ناشنوا ارتباط برقرار کنند، در صورتی که این روش بی‌فایده و بی‌اثر است. بنابراین لازم است در خصوص معرفی ویژگی‌ها و نیازهای افراد ناشنوا و نحوه ارتباط‌گیری جامعه با آن‌ها اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی شود.»

فقدان شرایط برای ارتقای شغلی

بابک اناری، ناشنای ۲۷ ساله در گفت‌وگو با «آتیه‌نو» می‌گوید: «ناشنوایان در برخی شرکت‌ها و سازمان‌ها از ارتقای شغلی بهره‌مند نمی‌شوند. من با ۲۵ سال سابقه کار در یک شرکت خودروسازی، تاکنون هیچ‌گونه ارتقای شغلی نداشته‌ام و در سطح کارشناس باقی مانده‌ام.» او ادامه می‌دهد: «همچنین در شرکت محل خدمتم میزان افزایش حقوق یک فرد ناشنوا نسبت به شنوای یکسان و برابر نیست.»

اناری در خصوص مصائب ورود به بازار کار ناشنوایان

در تقویم جهانی سی‌ام سپتامبر مصادف با نهم مهر ماه روز جهانی ناشنوایان و زبان اشاره نام‌گذاری شده است. فدراسیون جهانی ناشنوایان در سال ۱۹۵۱ به عنوان نهادی غیردولتی با هدف حمایت از ناشنوایان، احقاق حق ناشنوایان، شناسایی و بهبود مشکلات زندگی روزمره آن‌ها و همچنین فراهم کردن شرایط تحصیل، اشتغال و زندگی برابر با سایر افراد تشکیل شد. در هفته متصل به روز جهانی ناشنوایان مراسم مختلفی از

گزارش

مهرین داوری

روزنامه‌نگار

اطلاع‌رسانی در خصوص نحوه برقراری ارتباط ناشنوایان با ناشنوایان و به رسمیت شناخته شدن زبان اشاره همواره از مطالبات جدی افراد دارای اختلالات شنوایی در کشور بوده و هست. موضوعی که «نفسیه ثقفی»، ۳۹ ساله و عضو انجمن خانواده ناشنوایان ایران نیز در گفت‌وگو با «آتیه‌نو» به آن اشاره می‌کند و می‌گوید: «باتوجه به اینکه آگاهی چندانی در خصوص زبان اشاره و نحوه برقراری ارتباط با ناشنوایان در سطح جامعه وجود ندارد، در بیشتر موقعیت‌های حساس افراد ناشنوا با مشکلات بیشتری مواجه می‌شوند.»

لزوم استفاده از زیرنویس در پخش برنامه‌ها

او یکی دیگر از مسائل ناشنوایان را کم‌توجهی و بعضاً بی‌توجهی رسانه‌ها به این خانواده از معلولان مطرح می‌کند و ادامه می‌دهد: «صداوسیما در پخش بسیاری از برنامه‌ها می‌تواند از زیرنویس و یا مترجم زبان اشاره استفاده کند، اما اغلب این مسئله مهم مورد غفلت واقع می‌شود.»

ثقفی با بیان اینکه ناشنوایان در برقراری ارتباط با مردم نیز با چالش مواجه هستند، ادامه می‌دهد: «در بسیاری مواقع فرد ناشنوا به افراد شنوا می‌گوید برای دسترسی به من پیامک بزنید، اما اغلب تماس می‌گیرند و این مسئله سوءبرداشت‌هایی در روابط ایجاد می‌کند.»

این ناشنوا یکی دیگر از مشکلات ناشنوایان را دوندگی بسیار برای دریافت تسهیلات از سازمان بهزیستی می‌داند و می‌گوید: «خیلی موارد پیش می‌آید که یا وام به ناشنوایان تعلق نمی‌گیرد و یا به سختی از آن برخوردار می‌شوند. درخواست ما این است که مسیر اعطای وام هموار شود.» او در ادامه تأکید می‌کند که باید بستر دیده شدن توانایی‌های ناشنوایان هموار شود. همچنین در زمینه معرفی استعدادها و ظرفیت‌های خوب ناشنوایان در جامعه تبلیغات مثبتی صورت گیرد.

تأمین بیش از ۷ هزار پروتز حلزون شنوایی

است، اما آنچه در این مسیر باعث کندی حرکت می‌شود، عدم تخصیص اعتبارات مصوب کاشت حلزون شنوایی در قانون بودجه سالانه کشور به هیأت‌امانی صرفه‌جویی ارزی است.» صفوی با بیان اینکه رضایت‌مندی بیماران باعث افتخار است، ادامه داد: «در حوزه کاشت حلزون شنوایی توانستیم صف انتظار این بیماران را به‌صفر برسانیم.» رئیس هیأت‌امانی صرفه‌جویی ارزی معالجه بیماران با بیان اینکه در سال گذشته و در دوران همه‌گیری کرونا، ۲۶۰۰ عدد پروتز از سوی این هیأت تأمین شده است، گفت: «کودکانی را در سن مدرسه داشتیم که بنابر دلایلی شنوایی خود را از دست داده بودند، بنابراین نیاز آن‌ها را نیز احصا کردیم.»

رئیس هیأت‌امانی صرفه‌جویی ارزی معالجه بیماران گفت: «بیش از ۷ هزار پروتز حلزون شنوایی از سوی این هیأت تأمین و به مراکز کاشت حلزون سراسر کشور تحویل داده شد.» حسین صفوی به مناسبت روز جهانی ناشنوایان گفت: «هیأت‌امانی صرفه‌جویی ارزی برای پاسخگویی به نیازهای درمانی بیماران ناشنوا کاندید عمل کاشت حلزون شنوایی، با تلاش مضاعف نسبت به تأمین پروتزهای مورد نیاز برای انجام این اعمال اقدام کرده است.»

او ادامه داد: «با توجه به محدودیت سنی جراحی‌های کاشت حلزون شنوایی، تمرکز و تلاش هیأت‌امانی صرفه‌جویی ارزی بر تأمین به‌موقع پروتز حلزون شنوایی

گفت‌وگو

فرزاد پورمحمدرو حسی، نایب‌رئیس هیأت‌مدیره انجمن خانواده ناشنوایان ایران در گفت‌وگو با «آتیه‌نو» یکی از مطالبات جامعه ناشنوایان را به رسمیت شناخته شدن زبان اشاره ایرانی می‌داند و می‌گوید: «باید مترجمی زبان اشاره به عنوان یک شغل رسمی در نظر گرفته شود تا بتوان در اماکن مهم عمومی مانند بیمارستان‌ها، دادگاه‌ها، فرودگاه‌ها، آتش‌نشانی‌ها و دیگر مراکز مهم از این مترجمان استفاده کرد.» او بیان می‌کند که در کشور هند و اخیراً در آفریقای جنوبی زبان اشاره به رسمیت شناخته شده و به قانون رسمی این کشورها الحاق شده است.

پورمحمدرو حسی در پاسخ به این سؤال که کاشت حلزون مناسب کدام دسته از افراد است، جواب می‌دهد که کاشت حلزون تنها

برای افراد ناشنای کامل مؤثر است. کاشت حلزون برای فردی که هیچ عصب شنوایی ندارد انجام می‌شود؛ چراکه سمعک برای این فرد کارگشایی نیست. او اضافه می‌کند که هیچ تضمینی برای موفق بودن کاشت حلزون وجود ندارد. این عمل نمی‌تواند در نهایت فرد را به شنوایی تبدیل کند. فرد با سابقه کاشت حلزون باز ناشنوا محسوب می‌شود. او نیز باید با فرهنگ ناشنوایان آشنا شود و از سوی دیگر از یک‌سری حق و حقوق تعریف شده برای ناشنوایان برخوردار شود.

نایب‌رئیس هیأت‌مدیره انجمن خانواده ناشنوایان ایران معایب سمعک را بسیار پایین‌تر از کاشت حلزون مطرح می‌کند و می‌گوید: «مثلاً فرد ناشنوا با کاشت حلزون هنگام عبور از گیت فرودگاه باید نامه کمیسیون پزشکی همراه داشته باشد. همچنین اگر مسافر ناشنویی حین پرواز به‌شوک الکتریکی نیاز پیدا کند به دلیل کاشت حلزون این امکان برای او وجود ندارد. همچنین، فرد دارای کاشت حلزون نمی‌تواند از دستگاه‌های آم‌آر‌آی و

شغل مترجمی زبان اشاره به رسمیت شناخته شود

دیگر دستگاه‌های تشخیصی - درمانی استفاده کند.» او با اشاره به تولید سمعک‌های دیجیتال پیشرفته مؤثر با ارتقای سطح کیفی زندگی ناشنوایان اضافه می‌کند: «فرد ناشنوا می‌تواند شب سمعک را به‌طور کامل از گوش خارج کرده و به راحتی استراحت کند. در صورتی که در شرایط کاشت این امکان وجود ندارد و حتی اگر فرد تجهیزات بیرونی مرتبط با کاشت را بردارد، قطعات داخل سر باقی می‌مانند.» پورمحمدرو حسی در خصوص شرایط تهیه سمعک و باتری‌های مخصوص آن در ماه‌های اخیر می‌گوید: «در حال حاضر به‌خاطر تبعات ناشی از تحریم، شرایط دسترسی به تهیه سمعک و باتری آن و دیگر تجهیزات مورد نیاز ناشنوایان بسیار سخت‌تر شده است. حالا که ناشنوایان ساکن پایتخت و شهرهای بزرگ با این مشکلات روبه‌رو هستند، ناشنوایان شهرستانی و دورافتاده کشور به مراتب زندگی‌شان مشقت‌بارتر می‌گردد.» او ارائه خدمات به ناشنوایان را محدود و نامنظم می‌داند و می‌گوید: «بسیاری مواقع پیش می‌آید که

تسهیلات به ناشنوایان تعلق نمی‌گیرد و یا به‌صورت محدود اعطای می‌شود. مسئله دیگر اینکه برای مترجمی بودجه درست و دقیقی تعریف نشده است. همچنین با وجود تأکید مسئولان قرار بود به افراد چندمعلولیتی و دارای معلولیت‌های شدید مسکن تعلق بگیرد که به‌نظرم پیگیری این مهم تداوم نداشته و بسیاری از واجدین شرایط از این تسهیلات محروم مانده‌اند.» نایب‌رئیس هیأت‌مدیره انجمن خانواده ناشنوایان ایران با اشاره به مشکلات پیش‌روی اشتغال ناشنوایان می‌گوید: «به دلیل نبود شناخت کافی از ظرفیت‌های جامعه ناشنوایان، اغلب مردم و به‌ویژه کارفرمایان توانمندی‌های آن‌ها را نادیده می‌گیرند و به همین دلیل بسیاری از افراد ناشنوا نمی‌توانند جذب بازار کار شوند.» او در پایان تأکید می‌کند که در صورت بازنمایی و معرفی ظرفیت‌های ناشنوایان شاغل می‌توان به موازات آگاه‌سازی در سطح جامعه، کارفرمایان و صاحبان مشاغل را نیز نسبت به جذب و به‌کارگیری ناشنوایان ترغیب کرد.